

Marje Pärn
Türi Vallavalitsus
vallavalitsus@tyri.ee

Teie 02.05.2019 nr 7-1.3/2139

Meie 31.05.2019 nr 15-2/18/48180-8

Türi valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse täiendamise ettepanekud

Olete edastanud Maanteeametile ettepanekute esitamiseks Türi Vallavalitsuse ja Kobras AS poolt koostatud Türi valla üldplaneeringu lähteseisukohad ja Türi valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse (KSH VTK).

Maanteeametit on teavitatud, et Türi Vallavolikogu 27.09.2018 otsusega nr 56 algatati Türi valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine. Maanteeamet on edastanud 03.05.2019 kirjaga nr 15-2/18/48180-4 Türi valla üldplaneeringu ja KSH koostamiseks teedevõrgustiku planeerimise üldised põhimõtted, teeregistri WFS teenuse lingi, kohalike tervikteede kihi ja viited Maanteeameti kodulehel leitavale teabele.

Võttes aluseks planeerimisseaduse, ehitusseadustiku (EhS) ja Maanteeameti põhimääruse, esitab Maanteeamet **ettepanekud Türi valla üldplaneeringu (edaspidi planeering) ja KSH koostamiseks:**

1. Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine:
 - 1.1. Lähtuda Järvamaa maakonnaplaneeringu soovitustest teedevõrgu kavandamiseks ja üldpõhimõtetest üldplaneeringute koostamisel.
 - 1.2. Riigimaanteede teehoiukava põhimõtete alusel ei ole Maanteeametil huvi riigiteede võrgustiku laiendamiseks Türi valla haldusterritooriumil. Analüüsida planeeringu koostamisel maakonnaplaneeringus kajastatud Türi linna ümbersõiduteede trassikoridoride säilitamise vajadust.
 - 1.3. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad.
 - 1.4. Määrata olemasolevate ja kavandatud teede jaotus: riigitee, kohalik tee, eratee. Palume planeeringus kasutada riikliku teeregistri (<https://teeregister.mnt.ee>) põhiseid teede numbreid ja nimetusi.
2. Riigiteest tekkivate kitsenduste määramine, sealhulgas tänava kaitsevööndi laiendamine ja maantee kaitsevööndi vähendamine:
 - 2.1. Riigitee kaitsevööndi ulatuse määramisel, sh tänava kaitsevööndi laiendamisel ja maantee kaitsevööndi vähendamisel, lähtuda EhS § 71 lg 2 ja 3.
 - 2.2. Lähtudes riigiteede funktsioonist, teega külgnevast hoonestusjoonest ja liikluskeskonnast, teeb Maanteeamet ettepaneku laiendada Türi vallas paiknevate riigiteede tänava kaitsevööndi ulatust alljärgnevalt:

- 2.2.1. Kärü alevikus riigiteel 15 Tallinn-Rapla-Türi – 30 m riigitee äärmise sõiduraja välimisest servast.
 - 2.2.2. Oisu alevikus riigiteel 26 Türi-Arkma – 30 m ja riigiteel 15213 Oisu-Retla-Rulli teerist-Saareotsa – 30 m alates *ca* km 0,5.
 - 2.2.3. Säreveere alevikus riigiteel 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru – 30 m ja riigiteel 26 Türi-Arkma – 30 m.
 - 2.2.4. Väätsa alevikus riigiteel 15109 Väätsa-Lõõla-Saueaugu - vasakul 30 m ja paremal 10 m, riigiteel 15129 Paide-Roovere-Kuimetsa - vasakul 30m ja paremal 10 m.
 - 2.2.5. Türi linnas riigiteel 5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru – 30 m ja riigiteel 15174 Türi-Väätsa - 30 m.
 - 2.3. Juhul kui riigiteega külgneval alal on linnaline keskkond väljaspool linna/alevikku/alevit, kaalub Maanteeamet kohaliku omavalitsuse põhjenduste alusel EhS § 71 lõikest 2 tuleneva maantee kaitsevööndi laiuse vähendamist.
 - 2.4. Peale planeeringu kehtestamist esitada Maanteeametile kaitsevööndi laiuseid kajastav joonis GIS või CAD formaadis.
3. Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine:
 - 3.1. Määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Juhul, kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.
 - 3.2. Soovitame müratundlikke alasid/objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida.
 - 3.3. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele, määrata tingimus mitut kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt EhS-le teeregistrisse kandmiseks.
 - 3.4. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uutel moodustatavatel katastriüksustel puudub õigus igaühel eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt.
 - 3.5. Määrata tingimus, et riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal, tuleb reeglina kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.
 - 3.6. Terviklike ruumilahenduste saavutamiseks riigiteedelt juurdepääsu kavandamisel, selgitada välja avalik huvi ja määrata kohustus detailplaneeringu koostamiseks juhul, kui arendusalale puudub olemasolev juurdepääs ja / või on vajalik naaberkinnistutele juurdepääsu tagamine / säilitamine avalikult kasutatavalt teelt.
 - 3.7. Jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada väljapoole riigitee transpordimaad. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivõimalusi kergliiklustee rajamiseks eramaadel, määrata tingimus, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse.
 - 3.8. Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb kaevandatavate alade juurdepääsuteede, sh riigiteede, kandevõime viia vastavusse kavandatava liikluskooormusega.
 - 3.9. Määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast.
 - 3.10. Kaaluda maakonnaplaneeringuga kavandatud riigiteega külgneva tehnoloogilise vööndi kohapõhise määramise vajadust perspektiivsete kergliiklusteede, avalikes huvides tehnovõrkude või rajatiste paigutamiseks.
 - 3.11. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu vastavust perspektiivsele liiklusele. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja

riigiteede ümberehitamise kohustust.

- 3.12. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks ei tohi üldjuhul arendusalade sademevett riigitee alusele maale ja riigitee kraavidesse juhtida.
 - 3.13. Tehnovõrkude kavandamist riigitee transpordimaale tuleb vältida kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks.
 - 3.14. Planeeringuga soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, et vähendada transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa liiklusõnnetuste ärahoidmisele.
4. Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine:
- 4.1. Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada et kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.
 - 4.2. Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi kogujateede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale teele.
 - 4.3. Pendelliikluse vältimiseks on soovitav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse.
 - 4.4. Vältida planeeringulahendust, mis tingib vajaduse hajaasustusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks.
 - 4.5. Põhi- ja tugimaanteedele üldjuhul uusi samatasandilisi ristumiskohti mitte kavandada. Uusi ristumiskohti võib planeerida ainult erandkorras ja lähtudes tee ohutuse põhimõtetest. Olemasolevad üksikute kinnistute ristumiskohad säilivad senise maakasutuse tarbeks, juhul kui ristumiskoht ei halvenda tee ohutust.
 - 4.6. Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korrakohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade, planeerimisel (puhkealad, supluskohad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja planeeritava alaga samal teepool.
5. Märkused KSH väljatöötamise kavatsusele:
- 5.1. KSH käigus hinnata riigiteede liiklusest tulenevaid negatiivseid mõjusid (müra, vibratsioon, visuaalne häiring, vms) elanikkonna heaolule ja tervisele lähtudes kavandatavast üldplaneeringu lahendusest.
 - 5.2. Riigiteede müra ja selle leevendamist käsitleda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 64 alusel, sh arendaja kohustusi müra normtasemetest lähtuvalt.
 - 5.3. Käsitleda KSH-s tööstuse- ja kaevandamisega seotud objektid ning analüüsida võimalike väljaveoteede, sh riigiteede, vastavust kavandatavale tegevusele. Analüüsist lähtuvalt näha ette teede kandevõime tõstmine, meetmed liiklusohutuse tagamiseks, vms meetmed.

Planeeringu koostamisel oleme valmis koostööks ning vajadusel selgitama ja täpsustama käesoleva kirjaga esitatud ettepanekuid.

Planeeringu kooskõlastamisel palume esitada meie kirjale vastava ülesehitusega ülevaade (näiteks tabelina) Maanteeameti ettepanekute arvestamise kohta planeeringulahenduse väljatöötamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marten Leiten

Juhataja

taristu teenuste osakond

Lisad:

- 1) Turi_UP_KSH_VTK_ettepanekute_kusimiseks.pdf
- 2) Turi_UP_LS_ettepanekute_kusimiseks.pdf

Marge Kelgo
6304860 Marge.Kelgo@mnt.ee